

25.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 19 grudnia 1923 r.

w sprawie zmiany przepisów z dnia 24 kwietnia 1923 r. w przedmiocie opłat stemplowych od podań oraz od świadectw urzędowych (Dz. U. R. P. № 44 poz. 298).

Art. 1. Punkt 21 § 6 przepisów z dnia 24 kwietnia 1923 r. w przedmiocie opłat stemplowych od podań oraz od świadectw urzędowych (Dz. U. R. P. № 44, poz. 298) otrzymuje brzmienie następujące:

„dotyczące spraw, należących do zakresu działania Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz urzędów podwładnych mu, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę lub opiekę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników przez pracodawcę”.

Art. 2. § 23 powołanych przepisów uzupełnia się punktem 15 następującej treści:

„wydawane na skutek prośb, wymienionych w punkcie 21 § 6 przepisów niniejszych; w szczególności wolne są od opłaty stemplowej także wszelkie świadectwa, wydawane robotnikom dla podróży w celach zarobkowych”.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Ustawa niniejsza uzyskuje moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

26.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 10 stycznia 1924 r.

o dodatkowym prowizorium budżetowym za czas od 1 października do 31 grudnia 1923 r.

Art. 1. Przyznane w art. 2 ustawy z dnia 25 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 112 poz. 892) kredyty prowizoryczne na czas od 1 października do 31 grudnia 1923 r., powiększone z powodu wzrostu drożyzny na mocy art. 3 powołanej ustawy o 100%, mogą być w razie dalszego wzrostu drożyzny uzupełniane przez Ministra Skarbu przez zastosowanie mnożnika, nie przekraczającego cyfry 5.

Art. 2. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 października 1923 r.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

27.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 10 stycznia 1924 r.

o prowizorium budżetowym na czas od 1 stycznia do 31 marca 1924 r.

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do otwierania kredytów na wydatki państwowe w czasie od 1 stycznia do 31 marca 1924 r. do wysokości $\frac{1}{4}$ kwot, ustalonych w częściach i działach preliminarza budżetowego na r. 1924, przyczem kwoty te mogą być powiększone w tym stosunku, w jakim skrócony wskaźnik cen hurtowych w czasie od 1 do 7 czerwca 1923 roku pozostawać będzie do tego wskaźnika w ostatnim tygodniu grudnia 1923 roku.

Wyjątek stanowi część 13 dział IV wydatków Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (szkolnictwo powszechne), z którego wolno Ministrowi Skarbu otworzyć kredyt do wysokości $\frac{3}{4}$ tego działu.

Art. 2. Minister Skarbu ma prawo w razie wzrostu drożyzny uzupełniać kredyty prowizoryczne, ustalone w art. 1; nieprzekraczalną granicą uzupełnienia kredytów jest określona według skróconego wskaźnika cen hurtowych siła nabywcza, jaką $\frac{1}{4}$ kwot, objętych częściami i działami preliminarza na rok 1924, przedstawiała w czasie od 1 do 7 czerwca 1923 r.

Otwieranie kredytów, nieobjętych preliminarzem na rok 1924, może nastąpić tylko na wniosek Ministra Skarbu, zatwierdzony w drodze ustawodawczej, pod warunkiem, że równocześnie zostaną otwarte nowe, wystarczające źródła pokrycia.

Art. 3. Wymienione w art. 1 i 2 wydatki państwowe mają być dokonywane na poczet konstytucyjnie mającego się zatwierdzić budżetu na r. 1924.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Skarbu do pokrycia wydatków państwowych w okresie od 1 stycznia do 31 marca 1924 r. dochodami państwowymi, przewidzianymi w preliminarzu na r. 1924, przy uwzględnieniu podwyżki dochodów, oraz dochodami, opartymi na nowych tytułach prawnych.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1924 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów
i Minister Skarbu: *W. Grabski*

28.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 11 stycznia 1924 r.

o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej.

Art. 1. Dla naprawy Skarbu Państwa i przeprowadzenia reformy walutowej postanawia się co następuje:

- 1) a) podniesienie stawek podatków bezpośrednich;
- b) przyspieszenie terminów płatności i uproszczenia postępowania w podatku majątkowym oraz zabezpieczenie Skarbowi zapłaty tegoż podatku w gotówce, bądź w markach polskich, bądź w walutach obcych;
- c) przyspieszenie terminów płatności podatku od kapitałów i rent;
- d) przyspieszenie terminów płatności należności prawnych w b. zaborze austriackim;
- e) niezaliczanie na podatek przemysłowy przedpłat, uiszczonych na poczet tegoż podatku w postaci świadectw przemysłowych;
- 2) wprowadzanie zmian stawek celnych stosownie do konjunktur gospodarczych;
- 3) zastosowanie niezbędnych dla uniknięcia deficytu budżetowego oszczędności w gospodarce państwowej:
 - 4) a) przekazywanie samorządom niektórych zadań i czynności, sprawowanych dotąd przez organy państwowe, z wyjątkiem szkolnych i oświatowych, po zapewnieniu samorządom odpowiednich własnych źródeł dochodów;
 - b) ustanawianie obowiązku i sposobu pokrywania przez samorzady wydatków z wpływów drogą ujęcia skarbowości samorządowej w ścisłe przepisy budżetowe i rachunkowe;
- 5) zaciągnięcie do wysokości 500.000.000 franków złotych pożyczek państwowych, którym mogą być nadane specjalne uprawnienia i gwarancje, nie połączone jednak z wydzierżawieniem monopoli i kolei państwowych;
- 6) sprzedaż państwowych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych do łącznej wysokości 100.000.000 franków złotych z wyjątkiem państwowych zakładów naftowych w Drohobyczu, Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie i salin;

7) zatwierdzanie—bez naruszenia jednak wpływających z obowiązującego prawodawstwa cywilnego praw osób trzecich—zmian w statutach instytucji kredytu długoterminowego, jak również dokonywanie zmiany ustaw i statutów, względnie nadawanie statutów instytucjom finansowym państwowym, przedsiębiorstwom państwowym oraz instytucjom przez Państwo dotowanym, oraz tym, w których Państwo posiada udział, a to w następujących kierunkach:

- a) scentralizowania ich działalności;
 - b) reorganizacji, mającej na celu osiągnięcie w ich gospodarce najdalej idącej oszczędności;
 - c) zapewnienia lokaty wolnych środków tych instytucji w papierach państwowych;
 - d) reorganizacji, względnie łączenia (fuzji);
 - 8) ustalenie i wprowadzenie nowego systemu pieniężnego, opartego na monometalizmie złotym, a w szczególności polskiej jednostki monetarnej (ustawa z dn. 26 września 1922 r.—Dz. U. R. P. № 83 poz. 740), oraz określenie i wypuszczenie środków płatniczych, mających moc zwalniania od zobowiązań;
 - 9) ustalenie relacji marek polskich do nowej jednostki monetarnej;
 - 10) przerachowanie na nową walutę zobowiązań publicznych i prywatno-prawnych oraz ustalenie sposobu i terminów ich spłat, zastosowanie nowej waluty do obliczenia wkładek (premji), jakoteż świadczeń pieniężnych (rent) w ubezpieczeniach społecznych;
 - 11) a) ustalenie warunków likwidacji Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej;
 - b) powołanie do życia banku emisyjnego na mocy specjalnego statutu jako banku akcyjnego—z udziałem Państwa—, podlegającego nadzorowi państwowemu z mianowaniem prezesa banku i zatwierdzeniem kierowników, udzielenie bankowi emisyjnemu uprawnienia do emisji biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym i pokrytych conajmniej w jednej czwartej do jednej trzeciej części złotem lub zapasem dewiz i walut, nie podlegających znacznieszym wahaniom kursowym, nadanie dokumentom tego banku charakteru aktów publicznych (tytułów egzekucyjnych) oraz przekazanie mu w drodze alienacji majątku państwowego, znajdującego się w posiadaniu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, jak również majątku Skarbu Narodowego, tudzież zawarcie z bankiem emisyjnym umowy, ustalającej jego stosunek do Skarbu Państwa, który nie może korzystać z kredytów w banku emisyjnym ani na pokrycie bieżących potrzeb administracyjnych, ani inwestycyjnych;
 - 12) konwersję i konsolidację pożyczek i zobowiązań państwowych;
 - 13) ustalenie jednolitych przepisów ustawowych dla całego obszaru Rzeczypospolitej odnośnie do lichwy pieniężnej i towarowej przez zmianę przepisów w dotychczas obowiązujących ustawach.
- Art. 2.** Wykonanie postanowień art. 1 będzie przeprowadzone do dnia 30 czerwca 1924 r. drogą